

Le ta edinost, katero naglašajo poročevalci „Slov. Naroda“ pri gg. poslancih, je v resnici vesela in mi ji želimo, naj jim ostane in se raztegne tudi na njih volilce, na vse slov. ljudstvo. Mi imamo pa še gledé na prihodnje delovanje naših poslancev marsikaj na srci, pač so morebiti govorili na svojem shodu še o marsičem, toda ni jim za to, da bi se izvedelo prej, ko bi po njih načrtu prišlo na vrsto. Upajmo torej, da ne bode njih delovanje brez uspehov. V slogi je moč.

Celje in Savinjska dolina.

V Celji so bili zadnji čas burni dnevi in je marsikateri kmet v okolici rekel, kaj neki dela toliko sovraštvo med prebivalci tega mesta.

Kakor je znano, zgubili so „Nemci“ v Celji ali prav za prav slovenski odpadniki, skoro vse trdnjave okoli mesta, ter so Slovenci prišli, tako rekoč že tik do mestnega obzidja in tukaj bijejo sedaj mestni očetje „nemškega“ Celja zadnji srditi boj.

Padla je bila najprej občina Velika Pirešica in je prišla v roke vrlim narodnjakom slovenskim, potem smo zmagali v okolici Celjski in zadnji čas v Škofljivasi, kjer je sedaj prav živahno narodno gibanje. Najhujši vdarec pa je bil za Celjske mogotce zguba okrajnega zastopa in pa, da se je petim slovenskim narodnim okrajnim zastopom Gornjigrad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko dovolila ustanovitev Južno-štajarske hranilnice in to še celo s sedežem v Celji; kajti s tem smo dobili Slovenci denarni zavod na spodnjem Štajarskem, da ne bode treba nam beračiti več pri Nemcih, oziroma naš prihranjeni denar njim nositi, da oni potem gospodarijo z njim po svoji volji. To vse seveda že silno preseda Rakužem, Valandu, Schmidnu in kako se ti gospodje imenujejo še dalje, ki so že siti žuljev slovenskega kmeta in mu toraj lahko hrbet obračajo.

Marsikateremu menda bode znano, kako sta se protivila Celjska poslanca dr. Neckermann v deželnem in dr. Foregger v državnem zboru proti osnovanju za nas toliko važnega denarnega zavoda Južno-štajarske hranilnice s sedežem v Celji. Celjski mogotci so toraj dobro vedeli, da držijo kmeta v svojih krempljih tako dolgo, dokler se ta mora pri njih poklanjati in denarja prositi, z ustanovitvijo Južno-štajarske hranilnice v Celji pa smo si pomagali kljub oviram od strani Celjskih nemčurjev, tudi v tem oziru in sedaj je kmet prost in čisto neodvisen od teh mogočnih gospodov.

Strah, ki so ga občutili ti gospodje pri ustanovitvi Južno-štajarske hranilnice, pa tudi ni bil neopravičen, kajti kako ta denarni zavod napreduje pri vseh zaprekah, ki jih delajo nam neprijazni duhovi, kaže to, da je od otvor-

jenja zavoda, to je od 24. julija 1889 do 31. julija tega leta, toraj nekaj čez eno leto, tam se naložilo denarja 601.775 gld. 63 $\frac{1}{2}$ kr. in kmetom izposodilo 372.385 gld. ter da ima v tem času denarnega prometa za 1.878.314 gld. 43 kr. gotovo lepo število. Posebno hvale vredno je to, da ta zavod pri dobavljanju posojila od kmeta ne zahteva nove cenitve zemljišč, s čemer se prihrani mnogo stroškov, ampak se poslužuje mesto cenitve zemljiško posestnih pol pri odmerjenju vrednosti zemljišča. Potrebno pa je in dolžni smo, da podpiramo ta zavod, kolikor je mogoče in vsikdar odločno zahtevamo pri zapuščinskih razpravah in v drugih slučajih, da se naš denar naloži v našem slovenskem denarnem zavodu, v Južno-štajarski hranilnici v Celji.

Prišel je toraj čas, da mi enkrat pokažemo hrbet onim, ki nas sovražijo in psujejo, ter se držimo gesla „svoji k svojim“ in to bi bilo želeti posebno od onih iz Savinjske doline, ki kupujejo robo na veliko v Celji in potem doma razprodajo. Če bomo se tega držali in nehali denar nositi našim nasprotnikom, naj se nam tudi dobrikajo v svojih štacunah, potem bodo ti gotovo nehali svoje pomočnike in posle ščuvati na nas Slovence, da nas naj napadajo, kakor se je to godilo zadnji čas in bodo kmalu videli, da tako jim ni obstanke niti v njihovem „nemškem“ Celju samem. Če bodo pri njih kupovali samo Nemci, bodo ti imeli čas podboja podpirati in roke križem držati.

Potrebno je toraj in skrajni čas, da se mi kmetje tudi v tem oziru vzdramimo in ne podpiramo svojega lastnega nasprotnika in sovražnika in zaničevalca naroda našega, ker to je največji narodni greh, saj imamo, hvala Bogu, že narodne trgovce, kakor Vanič, Matič, Hočevr, Janež, Janič. Kakor se posoja, tako se vrača.

Gospodarske stvari.

Nekaj o vrenji mošta.

(Konec.)

3. Beljakovine. V moštu ni veliko beljakovin ali treba mu jih je za to, da vreje. Ko pa je mošt zavrel, ni jih mu več treba in dobro stori gospodar, če jih odpravi iz vina. Izgodi se pa to po pretekanji in čiščenji, sicer pa postane vino bolno in se skvari. Čisto je vino še le tedaj, ko ni v njem več beljakovin, prej pa ne.

4. Dišečine. Duh in okus pride v vino od trsnih sort, čijih grozdje je dalo vino. Pri izabeli in muškatu prepriča se človek o tem celo lahko. Tvarine pa, ki delajo ta okus, tičijo v koži jagod in ima jih vino tem več v sebi, čem dalje je bil mošt v dotiki z njimi. Duh je se ve, da različen, tako različen, kakor so trte,

iz čijih grozdje je vino. Kdo ne pozna duha, ki ga najde človek v vinu iz rizlinga?

5. Barvila. V koži jagod so tudi barvila ali tvarina, ki daje vinu barvo, višjo ali nižjo. Izprva so te tvarine zelenkaste, pozneje pa so rmenne, samo v črnini je barvilo iz začetka modro, pozneje pa rdeče in to zato, ker pride v dotiko s kislinami.

6. Mineralij, posebno kalija in fosforove kisline, je več ali manj v vsacem moštu. Tudi duh in okus po prsti prihaja od tod, ker so mineralične tvarine v moštu, vzete iz prsti, v kateri se nahaja gorica.

7. Voda. Največ se nahaja v moštu vode, včasih je je 75 ali še več procentov, t. j. v 100 kilogramih mošta je po 75 ali več kilogramov vode. Zato pa je brez potrebe, če se grozdje škropi; vode v moštu ne bode lahko premalo.

Kako se vrši vrenje? Tako le: Ako je dovolj toplo v kleti, razpada sladkor v moštu in nareja se iz njega vinski cvet ali alkohol ter ogljikova kislina. Glavna napaka je po takem to, če se ne skrbi, da je v kleti pripravna toplota; če je pretoplo ali premrzlo v kleti, ne razkrajja se sladkor po pravilu in mošt ne more preiti v vino, kakor to zahteva njegova narava. Tudi to je krivo, če je posoda, v kateri je mošt, preveč polna ali če zunanji veter lahko pristopi do nje. Ako je namreč toplote premalo, vreje mošt preveč po času in torej nepopolno; zato pa vreje potlej vino in sicer po več let. Razumeje se, da tako vino ni veliko vredno ter ni zanesljivo, večkrat je tako kalno in loti se ga rada vsakatera vinska bolezen. Jako je skrbeti, da ima mošt pravo toploto in sicer je najbolje, če je v kleti 15 do 20° R., torej taka, kakor jo imamo radi v hiši, v kateri živimo. Ako je več toplote, kar ni ravno lahko, nareja se ocetova kislina, ter se v par dnevih popolnem preneha vrenje. Mošt pa nima v sebi vselej tolike toplote in mu je moramo dati, če je sam nima, to pa s tem, da se v kleti kuri, se ve, da ne preveč in ne tako, da je zdaj vroče v njej, zdaj pa sopet hladno. Toplota mora biti vselej, kar največ mogoče, enaka. V časih kaže, da se v lonci nekaj mošta zagreje in potem vlije v posodo, v katerem imamo mošt, ki bi radi, da vreje.

Velika napaka pa je to, da se napolni sod do vrha in se mu potem še doliva, ako je vrenje vrglo nekaj iz njega. Pravijo sicer, da je dobro, če mošt izmeče sodrgo, to pa ni resnica. Vino izgubi pri tem mnogo snovi, ki mu jih je treba in zato oslabi. Zraka pride tudi preveč v mošt in zato pozneje vino rado cika; posoda se ogrdi in ker se ne osnaži hitro in redko po polnem, zato se nareja pozneje rada plesnoba; vrhu tega pa še se izgubi vina in to brez potrebe. Nauk iz tega je toraj ta, da se naj ne napolni posoda preveč, ne do vrha. Pilke mo-

raš pokriti, da se ogljikova kislina pusti iz posode, zraka pa vendar ne pride preveč vanjo. Če se pa ravna prav, zavreje mošt dobro in droži vležejo na dno, pri prvem pretakanju pa se odpravijo iz vina.

Sejmovi. Dne 26. oktobra na Bizeljskem in dne 27. oktobra v Ribnici na Pohorju. Dne 28. oktobra pri sv. Juriji na j. ž., na Muti, pri sv. Tomaži tik Velike nedelje, v Cmureku in Slov. Bistrici. Dne 29. oktobra v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Okrajna cesta in Majšperski breg.) Že nad dvajsti let se ugiblje vprašanje, ali bi se naj okrajna cesta čez Majšperski breg preložila in kako. Več načrtov se je v teku let predložilo, pa do izpeljave ni prišlo, ker se interesi niso mogli zjediniti o načrtu, po katerem bi se delo izpeljalo. Sedanji okrajni zastop se je odločil za zadnji načrt, akoravno tudi s tem niso vsi interesi zadovoljni, videč, da se vsem željam nikakor ne more ustreči in da se delo sicer spet zavleče! V spomladi bil je deželni inženjer v Majšpergu ter se je sporazumel z onimi posestniki, kateri bodo dali zemljo za novo cesto. Vsi akti so se odposlali na deželni odbor v Gradec. Na prošnjo okrajnega odbora, da pošljejo inženerja, kateri naj zemljo odmeri in delo vodi, odgovorili so, da se bode delo začelo meseca avgusta ali septembra t. l. Pozneje je okrajni odbor svojo prošnjo ustmeno in pisмено ponovil. Nazadnje dobil je odgovor od dež. odbora dne 8. okt. t. l. pod št. 18816. V tem odgovoru pravi, da je letos deželni stavbinski urad (Landesbauamt) z nužnim delom tako obložen, da ne more nobenega uradnika v Majšperg poslati, da pa bode drugo leto, ko bode mogoče delo začeti, to storil. Če bode vreme ugodno, bode se delo v spomladi začelo in bode še pred jesenjo gotovo. Potrpimo še pol leta, saj že nad 20 let čakamo, ker je pričakovati, da se bode teško pričakovano delo vendar enkrat začelo in tudi zgotovilo! Ker bode dežela tudi k stroškom pomagala, hoče po svojem inženjerji delo začeti, voditi in nadzorovati. Mislimo, da to ne bode okraju v kvar.

Hv.

Od sv. Antona na Pohorju. (Cerkev, blagoslovljenje kapelice, šola.) Nehoté se nam vsiljujejo misli, kako veselo je vendar v fari, kadar imajo svojega dušnega pastirja in pridnega učitelja. To smo se prepričali in zelo občutili lansko leto, ko nekaj časa nismo imeli svojega dušnega pastirja. Kako žalostno je takrat bilo; po drugih farah smo okoli letali ob nedeljah in praznikih; polovica prebivalcev jih je celo doma ostajala, ker je namreč na vse kraje zelo daleč. Kako žalostno je vendar to!